

توجه به مرگ، صبر را آسان می‌کند

احمدعبداللتیان ادرادامه مرور آیاتی که امام حسین^(ع) در مسیر قیام خوداز مدینه تا کربلا و در مناسبت های مختلف به آن ها اشاره کردند. دو آیه را باهم تلاوت می‌کنیم. زمانی که حضرت در مکه با ابن عباس گفت‌وگو می‌کردند، در پایان سخنان خود این آیه را تلاوت فرمودند: «کل نفس ذائقة الموت و انما نتوفون أجورکم، هر چانداری چشنده (طعم) مرگ است و بی شک در روز قیامت، پاداش هایتان را به تمامی خواهند داد.»(آل عمران/۱۸۵) و وقتی در مسیر کربلا خبر شهادت مسلم را شنیدند، فرمودند:«اِنَّالله وَاَنَالیهِ راجعون:تسانی که چون مصیبتی به آنان رسد، گویند: ما از خداییم و به خدا بازمی‌گردیم.»(بقره/۱۵۶) امام حسین^(ع) در مسیر قیام خود، بارها مسئله مرگ و بازگشت به درگاه الهی را یادآوری کردند و این دو آیه به این جنبه از مرگ می‌پردازد که مشکلات مختلف انسان ها با پایان زندگی دنیایی، به پایان می‌رسد.

آیه اول به پیامبر^(ص) و دیگر مصلحان که مورد آزار و اذیت و تکذیب کفار قرار می‌گرفتند، روحیه صبر و مقاومت بخشید و یادآوری کرد که همه می‌میرند و لاجات ها موقتی است و یاداش تحمل این مشکلات را خداوند بی‌کم‌وکاست عطا می‌کند.

آیه دوم نیز شعار صابران و مصیبت دیدگان است؛ کسانی که به جای خودباختگی و پناه به دیگران، فقط به خدا پناه می‌برند. از دید آن‌ها، جهان میدان آزمایشی است که باید در آن رشد کنیم. دنیا جای ماندن نیست و سختی‌های آن برای شکوفا شدن استعدادهاست و کامیابی از پاداش های الهی را به‌دنبال دارد.

در زیارت عاشورا نیز می‌خوانیم که گروهی با صبر بر مشکلات، شکرگزاری می‌کنند: «اللهم لک الحمد حمد الشاکرین لک علی مصابهم.»

روضه شب چهارم

الگوی زن حامی ولایت

علیرضا وکیلی/ یکی از خطاهای رایج در روایت عاشورا، محدود کردن نقش زنان به عرصه عاطفه و سوگواری است. درحالی‌که کربلا بدون حضور زنان بزرگ و تأثیرگذاری چون حضرت زینب^(ص)، هرگز به یک نهضت ماندگار تاریخی تبدیل نمی‌شد. عاشورا نشان داد که زنان می‌توانند در شکل‌گیری، استمرار و تبیین یک حرکت الهی، نقشی تعیین‌کننده داشته باشند؛ نقشی که در طول تاریخ اسلام و حتی در دوران معاصر، بارها تکرار شده است.

همراهی با ولایت

یکی از نکات تأمل‌برانگیز در منابع تاریخی، این است که گزارشی وجود ندارد مبنی‌بر اینکه حضرت زینب^(ص) از امام حسین^(ع) خواسته باشد فرزندانش را از میدان نبرد بازگرداند یا برای حفظ جان آنان با امام گفت‌وگو کند. دو فرزند ایشان در کاب‌سیدالشهدا^(ع) به شهادت رسیدند و آنچه در تاریخ ثبت شده است، اوج تسلیم، بصیرت و همراهی حضرت زینب^(ص) با مسیر ولایت است. این رفتار نشان می‌دهد که در نگاه زینبی، حفظ و یاری امام زمان^(عج)، از تعلقات شخصی و عواطف فردی، فراتر است. انسان مؤمن در لحظه‌های سرنوشت‌ساز، منافع و خواسته‌های شخصی را فدای حقیقت و آرمان الهی می‌کند و درکنار ولی خدا می‌ایستد.

پشتوانه جبهه حق در طول تاریخ

کربلاتنها میدان رشادت مردان نبود؛ زنان نیز در این حماسه، نقشی اساسی ایفا کردند. حضرت زینب^(ص) نماد زنانی است که با صبر، بصیرت و استقامت، پشتوانه جبهه حق می‌شوند. این الگو در تاریخ معاصر ایران نیز تکرار شده است. در سال‌های دفاع مقدس، مادران و همسران شهدا با همان روحیه زینبی، عزیزترین سرمایه‌های خود را در راه دفاع از اسلام تقدیم کردند. تصویر مادرانی که چندین فرزند خود را تقدیم انقلاب و دفاع مقدس کردند، یادآور همان فرهنگی است که در کربلا شکل گرفت. زن در منطق عاشورا، فقط تماشاگر حوادث نیست؛ او سازنده حماسه، تربیت‌کننده مجاهدان و حافظ آرمان‌های الهی است.

الگوی ماندگار

مهم‌ترین درس این است که نقش آفرینی در جبهه حق، محدود به حضور در میدان نبرد نیست. گاهی پشتیبانی، تربیت، بصیرت‌بخشی و استقامت، اثری ماندگارتر از حضور در میدان دارد. جامعه امروز بیش از هر زمان دیگری به الگوی زنانی نیاز دارد که همچون زینب کبری^(ص)، درکنار ولایت بایستند، از ارزش‌های الهی دفاع کنند و نسل‌های آینده را برای ادامه مسیر حق، تربیت کنند. عاشورا به ما می‌آموزد که زنان می‌توانند ستون‌های اصلی یک حرکت تمدن‌ساز باشند و حضرت زینب^(ص)، بلندترین قله این حقیقت در تاریخ اسلام است.

احکام محرم

معیار ضرر حرام در عزاداری

عزاداری بر سیدو سالار شهیدان، حضرت اباعبدالله‌الحسین^(ع)، از والاترین شعائر اسلامی و مایه قوام و بقای مذهب تشیع است. این سنت پرشور، همواره بستری برای ابراز محبت اهل‌بیت^(ع) و زنده نگه‌داشتن پیام عاشورا بوده است، با این حال آنچه بر غنا و ماندگاری این آیین می‌افزاید، التزام به حدود شرعی و حفظ شأن و وقار آن دربرابر نگاه عرف و جامعه است. از همین‌رو فقهای بزرگوار شیعه با تأکید بر پرهیز از رفتارهایی که موجب آسیب جسمی یا روحی بسیار زیاد، تضعیف چهره اسلام و وهن مذهب می‌شود، معیارهای روشنی را برای برگزاری مجالس پرمحتوا و به‌دور از خرافه ترسیم کرده‌اند. در ادامه، به بخشی از پرسش‌ها و پاسخ‌های مراجع عظام تقلید در این زمینه اشاره می‌کنیم.

معیار شرعی ضرر اعم از جسمی یا روحی، چیست؟

آیت‌الله العظمی شهید خامنه‌ای، معیار، ضرری است که در نظر عرف، قابل توجه و معنابه(قابل اعتنا) باشد.

حکم کارهایی که مجالس عزاداری را از وزانت و معنویت، تهی می‌سازد و چه‌بسا موجب وهن مقدسات می‌شود، چیست؟

آیت‌الله العظمی شهید خامنه‌ای، هر کاری که موجب تضعیف اسلام یا مذهب حق اثنی‌عشری شود، حرام است.

آیت‌الله العظمی سیستانی، باید از کارهایی که عزاداری را خدشه دار می‌کند، اجتناب شود.

● معنای وهن مذهب

در عزاداری ائمه معصوم^(ع) و مخصوصا حضرت سیدالشهدا^(ع)، با عبارت «وهن مذهب، مواجه می‌شویم. منظور از وهن مذهب و معنا و مفهوم آن چیست و حدودود آن به چه اندازه‌ای است و توسط چه کسانی مشخص می‌شود؟

آیت‌الله العظمی شهید خامنه‌ای وهن دین و مذهب، یعنی از ارزش افتادن و بدنام شدن دین و مذهب، و تشخیص آن برعهده مکلف است.

آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، منظور از وهن، این است که به مذهب‌توهین شود و آن را در نظرها کوچک کند. تشخیص مصادیق آن برعهده مؤمنان متدین است. قمه‌زدن و برهنه شدن را می‌توان از جمله مصادیق آن بیان کرد.

آیا خونی که از بدن سینه‌زنان و عزاداران به‌سبب قمه‌زدن و... بیرون می‌آید، باعث تبرک و شفای مریض‌ها و زن‌های عقیم و مانند آن می‌شود؟
آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، این سخنان، پایه و اساسی ندارد و سزاوار است عزاداری به‌صورتی باشد که باعث هتک دین و مقدسات نشود.



شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

شهریار

پاسخی برای سؤالات چالشی درباره طلبگی در گفت‌وگو با برگزیده جایزه ملّی البرز

طلبه یعنی حجتِ اسلام



گفت‌وگو

حسین ابراهیمی ادر هیاهوی تعریف‌های رایج از موفقیت و شغل، هنوز مسیری وجود دارد که نه با منطق درآمد و بازار که با عشق به حقیقت و میراثی به بلندای تاریخ، تعریف می‌شود؛ مسیری که نامش طلبگی است؛ راهی که یک تعهد قلبی برای زمینه‌سازی ظهور است و لباسش، نه یک یونیفرم اداری، که نمادی از امانت‌داری رسالت پیامبران. این مطلب، گفت‌وگویی صمیمانه با حجت‌الاسلام‌والمسلمین ابوالفضل فروتن، استاد حوزه و دانشگاه، برای پاسخ گفتن به بعضی سؤالات جوانان درباره حوزه و طلبگی، به بهانه ایام پذیرش حوزه علمیه خراسان است. (آخرین مهلت پذیرش ۳۱ تیرماه است)

قرآن کریم «یاری دین خدا» را به عموم مردم، در هر شغل و نقشی مورد توجه قرار می‌دهد: «إِنَّ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ، اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند.» (سوره محمد، آیه ۷)

۳. تفاوت طلبه با دیگران، در تخصص و تمرکز است.

۴. الگوی «جهاد تبیین» و یاری دین در عصر حاضر.

امروز، یاری دین خداشکل وسیع‌تری پیدا کرده‌است. باگسترش شبهات در فضای مجازی، هرکسی که بلد باشد و در شبکه‌های اجتماعی فعال باشد، می‌تواند یک «سرباز دین و امام زمان^(عج)» به معنای عام و کلی باشد.

امام خامنه‌ای بارها بر «جهاد تبیین»، تأکید کرده‌اند؛ یعنی هرکه در هر لباس و شغلی، باسواد رسانه‌ای و دانش دینی خود، حقایق را بیان کند، اگر این مأموریت را انجام داد، لباس سربازی دین را به تن کرده است.

طلبه‌ها «نیروی تخصصی و تمام‌وقت» این عرصه هستند، اما «سپاه امام زمان^(عج)» تمام مؤمنان هستند.

به قول معروف، «همه سربازان امام زمانیم، فقط در سنگرهای متفاوت».

حجت‌الاسلام‌والمسلمین فروتن، عضو بنیاد ملی نخبگان،

طلبگی، شغل نیست، «رسالت» است در نگاه بنیادین حوزه‌های

علمیه. طلبگی یک شغل، به معنای حرفه‌ای مثل پزشکی، مهندسی

یا معلمی نیست، بلکه یک «وظیفه» و «منش» است

چگونه وارث مکتب قائد شهید باشیم؟

شاگردی امام صادق^(ع)، یکی از بزرگ‌ترین افتخارات طلاب حوزه‌های علمیه است. در عصر غیبت، حیات مکتب اهل‌بیت^(ع) و نشر معارف دین، مدیون فقیهان و عالمانی است که با مجاهدت شبانه‌روزی، میراثی گران‌بها برای ما به جا گذاشتند. آنان در هر شرایط سخت، رساندن پیام اهل‌بیت^(ع) به پیروان اسلام را وظیفه خود دانستند.

پس از رسول خدا^(ص)، جز دوران کوتاهی از حکومت امیرالمؤمنین^(ع)، هیچ‌گاه حکومتی منطبق بر موازین اسلام ناب، شکل نگرفت. تائینکه فقیه‌ی از ایران اسلامی قیام کرد، دربرابر طاغوت ایستاد، نظام شاهنشاهی را برانداخت و با انقلاب خود، جهان را با اندیشه‌های ناب دینی آشنا ساخت.

عظمت حوزه‌های علمیه در این است که شاگردان آن‌ها، راه امامان معصوم^(ع) را ادامه دادند و به ایرانیان و آزاداندیشان جهان، درس ایستادگی در برابر زورگویان و استکبار را آموختند.

در رأس این بزرگان، رهبر شهید انقلاب، قائدامت، حضرت‌ایت‌الله‌العظمی‌سیدعلی خامنه‌ای قرار دارد. ایشان در پنجاه سال اخیر، با رهبری خویش و حضور در میدان جهاد علمی و عملی، د دنیا را تکان دادند و زمینه‌ساز اقتدار مظلومان جهان شدند. حوزه علمیه تنها مکتب دانستن نیست، کارگاه انسان‌سازی است که مردانی چون شهید بهشتی، شهید مطهری، شهید مفتح و شهید سیدعلی خامنه‌ای را تحویل جامعه داد؛ رهبر شهیدی که هم فقیه بود، هم مفسر، هم فیلسوف و هم مدیری توانا در پیچیده‌ترین روزهای انقلاب. او تأیث کرد که طلبه می‌تواند هم اهل نماز شب باشد، هم اهل تدبیر و شهادت، اگر می‌خواهی نسخه کامل «عالم مجاهد» را تکرار کنی، امروز وقت ورود به حوزه است.

وقتی از الگوی تراز طلبگی حرف می‌زنیم، رهبر شهید آیت الله العظمی سید علی خامنه‌ای، یک نقطه عطف است. او نشان داد که فقا‌هت عمیق، مدیریت ناب انقلابی و روحیه شهادت طلبی، هیچ تنافی باهم ندارند. امروز حوزه علمیه، تشنه جوانانی است که این مسیر ترکیبی را ادامه دهند؛ با ورود به حوزه، وارث مکتب خامنه‌ای‌ای بشا!



شناخت معارف دین یاری کند و با دعوت از مردم و ورود آن‌ها در خیمه اطاعت از خداوند و معرفت دین و خداوند برای ولی خدا سربازی کند.

آیا یادگیری و یاری دین خدا، منحصر در طلبه شدن است؟

یادگیری معارف دین و یاری رساندن به دین خدا، منحصر به طلبه شدن نیست.

عنوان «سرباز امام زمان^(عج)» برای طلبه‌ها، یک اصطلاح تخصصی و نمادین برای نشان دادن وظیفه سنگین آن‌هاست، اما حقیقت بسیار گسترده‌تر از این است.

چند نکته باید مورد توجه قرار گیرد،

۱. یادگیری معارف و احکام دین بر همگان واجب است، (نه فقط طلاب)

در آموزه‌های اسلامی، یادگیری احکام و معارف ضروری دین بر هر فرد مسلمان، واجب عینی است.

۲. یاری دین خدا، محدود به لباس یا عنوان خاصی نیست.

چرا اسم طلبه‌ها را سرباز امام زمان^(عج) می‌گذارند؟ استفاده از عنوان «سرباز امام زمان^(عج)» برای طلبه‌ها، ریشه در این نگاه دارد که طلبه‌ها خود را آماده خدمت به حضرت مهدی^(عج) می‌بینند و وظیفه خویش را ترویج دین و باورهای مکتب و دفاع از ارزش‌های اسلامی و زمینه‌سازی برای ظهور آن حضرت می‌دانند.

تعبیر «سرباز»، نشان‌دهنده آمادگی برای فداکاری، اطاعت و حضور در میدان عمل بر فرمان امام زمان^(عج) است.

این نام‌گذاری، بیشتر جنبه تربیتی و انگیزشی دارد و نشانگر ارتباط قلبی و تعهد عملی طلاب به امامشان است. طلبه در عرصه علم و عمل، می‌تواند دستورات و دغدغه‌های دین و ائمه معصوم^(ع) را برای مردم تبیین کند و در عصر غیبت، تلاش می‌کند مردم را برای

شده است پیامبر اسلام^(ص) فرمودند: «لَا تَهَيِّئُهُ فِي الْإِسْلَام»؛ در اسلام رهبانیت و گوشه‌نشینی و گوشه‌گیری، مطلوب نیست.»

اسلام دین زندگی، تلاش، کار، تشکیل خانواده و تعامل اجتماعی است. طلبه نیز به عنوان یک مسلمان، موظف به رعایت همین اصول است. وظیفه اصلی طلبه «حضور در جامعه» است، نه فرار از آن. هدف از طلبه شدن، تربیت کارشناسان دینی است که بتوانند به سؤالات و نیازهای مردم در عرصه‌های مختلف پاسخ دهند.

راهب مسیحی گاهی برای تمرکز بر عبادت، از ازدواج و بسیاری از لذت‌های دنیوی، چشم می‌پوشد و در صومعه گوشه می‌گیرد. اگر منظور از «ترک دنیا» زهد باشد، آن هم به معنای «دنیا را برای آخرت رها کردن» نیست، بلکه به معنای «دنیا را برای خدا به کار گرفتن» است. طلبه‌ها نیز مثل همه مسلمانان به «زهد اسلامی» دعوت شده‌اند، یعنی دل بسته مال و مقام نباشند، اسیر شهوت و تجمل نشوند، آخرت را بر دنیا مقدم بدارند. اما از نعمت‌های حلال دنیا استفاده متعادل کنند.

امام علی^(ع) در توصیف متقیان می‌فرماید: «از دنیا به مقدار نیاز برمی‌گیرند، اما دل به آن نمی‌بندند.»

آیا طلبگی شغل محسوب می‌شود؟

طلبگی «شغل» نیست، «رسالت» است. در نگاه بنیادین حوزه‌های علمیه، طلبگی یک «شغل» به معنای حرفه‌ای مثل پزشکی، مهندسی یا معلمی نیست، بلکه یک «وظیفه» و «منش» است. یعنی کسی که تمام زندگی‌اش را وقف فهم و ترویج دین کرده است. یک «رسالت» شخصی است.

طلبه‌کسی است که خود را موظف به یادگیری و عمل به دین و پاسخگویی به نیازهای فکری و شرعی جامعه می‌داند. او داوطلبانه این مسیر را انتخاب کرده است، نه برای کسب درآمد، بلکه برای «خدمت به خدا و دین او». در فرهنگ دینی، طلبگی را با تعبیر «طالب‌العلم» (جست‌جوکننده علم و دانش) می‌شناسند و معتقدند که این مسیر را نباید به چشم یک حرفه دنیوی نگاه کرد؛ چون ارزش آن از هر شغلی بیشتر است و انگیزه الهی دارد. از این نظر، به طلبه می‌گویند «طالب علم» نه «کارمند دین». از طرفی، طلبگی شبیه یک «شغل تمام‌وقت» است. در زندگی واقعی و عرف جامعه، طلبگی

